

A

בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of דף מסכת ר"ה which will conclude the third Perek of בית דין, and begin the fourth and final Perek of Mesechte Rosh HaShana יום טוב, which will discuss the laws of תקיעת שופר on Shabbos, the Takanos of רבן יוחנן בן זכאי, and the סדר of the תפילות and the תקיעות on Rosh HaShana.

A

The laws of תקיעת שופר on Shabbos

Takanos of רבן יוחנן בן זכאי

B

Some of the topics we will learn about today include:

Laws of a שליח ציבור being מוציא others, both in תקיעת שופר, in קריאת מגילה and in other areas of Halacha.

B

The תפילות of the סדר and the תקיעות on Rosh HaShana

Laws of a שליח ציבור being מוציא others

C

Aggadic teachings about Moshe Rabenu and the battle of Amalek.

C

Aggadic teachings about Moshe Rabenu and the battle of Amalek

Dedicated By: _____

Review

DafHachaim.org

D Making brachos with children for the sake of Chinuch.

Some of the key topics and concepts that we will learn about include:

טומטום

One whose סימנים are not clear and we are not sure if this is a male or a female

D
Making brachos with children for the sake of Chinuch

טומטום

E אנדרוגינוס
One who possesses סימנים of both a male and a female

יבנה

The city of Yavne, located close to current day Ashdod, near the Mediterranean coast, was the seat of the Sanhedrin after the destruction of the Second Bais HaMikdash. Rabban Yochanan ben Zakai. The Roman emperor granted Rabban Yochana ben Zakai three wishes, one of which was to spare יבנה וחכמיה.

Rabban Yochanan ben Zakai took advantage of this and turned the city of Yavne into the premier Torah center in Eretz Yisrael after the Churban, which also helped lay the foundations for the compilation of the Mishna.

תקנות של רבן יוחנן בן זכאי

Rabban Yochanan Ben Zakai instituted nine Takanos, enactments, most of which are discussed in our Perek יום טוב

E
אנדרוגינוס

יבנה

תקנות רבן יוחנן בן זכאי

1 So let's review.....

The gemara continues its discussion regarding כוונה related to the Mitzva of Shofar

אמר ליה ר' זירא לשמעיה איכוון ותקע לי

Rav Zeira instructed his attendant to have כוונה in his תקיעות to be מוציא Rav Zeira. From which the gemara understands that משמיע בעי כוונה

The one blowing the shofar must have specific intent to be מוציא the one listening.

The gemara challenges this from a Braisa, which teaches היה עובר אחורי בית הכנסת או שהיה ביתו סמוך לבית הכנסת ושמע קול שופר או קול מגילה אם כוון לבו יצא ואם לאו לא יצא

If one happened to hear the Shofar or the Megilla reading from his house, he is יוצא the mitzva, if he had intent to be יוצא the Mitzva. However according to the teaching of Rebbe Zeira, how can the כוונה of the one listening help, if the משמיע himself, the בעל תוקע or the בעל קורא, does not have כוונה to be מוציא this person?

1 אמר ליה ר' זירא לשמעיה איכוון ותקע לי
Have מוציא in your תקיעות to be me

משמיע בעי כוונה
You must have specific intent to be מוציא the one listening

היה עובר אחורי בית הכנסת או שהיה ביתו סמוך לבית הכנסת ושמע קול שופר או קול מגילה

אם כוון לבו יצא ואם לא כוון לבו לא יצא

How can the כוונה of the one listening help, if the מוציא did not have כוונה to be מוציא him

2 The gemara answers that

הכא בשליח ציבור עסקינן דדעתיה אכוליה עלמא this Braisa is referring to a שליח ציבור, one who is reading or blowing Shofar for others, who has implicit כוונה to include anyone who might be listening.

2 הכא בשליח ציבור עסקינן דדעתיה אכוליה עלמא
He has implicit כוונה to include anyone who might be listening

3 The gemara adds, that the point of a יחיד being מוציא others, is in fact a מחלוקת תנאים, as רבי יוסי holds that a יחיד, an individual, who is reading megilah or blowing shofar for themselves, must have specific כוונה, for anyone else who wants to be יוצא, whereas the תנא קמא holds that even a יחיד need not have specific כוונה to include others, and as long as he himself is reading or blowing shofar for he himself to be יוצא, anyone else who might hear him is יוצא along with him, without any specific כוונה needed.

3 If a יחיד can מוציא others, is a מחלוקת תנאים

תנא קמא does not need כוונה specific
רבי יוסי must have כוונה specific

4 Zugt the Mishna:
The Mishan begins with 2 Aggadic teachings as to the inportance of having proper כוונה.

והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וכאשר יניח ידו וגבר עמלק Citing the Pasuk in Parshas B'Shalach describing the battle of Klal Yisrael against Amalek, the Mishna asks: וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה Were Moshe Rabeinu's raised hands that which brought about victory for ישראל? בני ישראל? Rather the Torah wants to teach us; כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתגברים ואם לאו היו נופלים As long as Bnai Yisrael would look up to Heaven and turn their hearts to HaShem, they would overpower Amalek. Otherwise, they would chas veshalom fall victim to Amalek.

Similarly, we with the נחש נחושת, where after snakes were sent onto Klal Yisrael as a response to their rebelliousness against HaShem and against Moshe Rabeinu, HaShem instructed Moshe Rabeinu; עשה לך שרף ושים אותו על נס והיה כל הנשוך וראה אותו וחי Make a copper snake and put it on a pole, so that all who were bitten by the deadly snakes could look at it and be cured. The Mishnah asks again; וכי נחש ממיית או נחש מחיה Did this snake actually cause death or life?

5 אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתרפאין ואם לאו היו נימוקים As long as Bnai Yisrael would look up to Heaven and turn their hearts to HaShem, they would be cured. Otherwise, they would chas veshalom die.
=====

6 The Mishna concludes;
חרש שוטה וקטן אין מוציאין את הרבים ידי חובתן One who is deaf, or of limited mental capacity, or a minor, may not be מוציא others in a Mitzvah. זה הכלל כל שאינו מחוייב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתן Anyone who is not obligated in a given Mitzvah, cannot be מוציא others in this Mitzvah.
=====

4 The next Mishan begins with 2 Aggadic teachings as to the inportance of having proper כוונה

והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל וגו' וכי ידיו של משה עושות מלחמה או שוברות מלחמה?

כל זמן שהיו ישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתגברים ואם לאו היו נופלים

... נחש נחושת

עשה לך שרף ושים אותו על נס והיה כל הנשוך וראה אותו וחי וכי נחש ממיית או נחש מחיה?

5 אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים היו מתרפאין ואם לאו היו נימוקים

6 חרש שוטה וקטן אין מוציאין את הרבים ידי חובתן

זה הכלל - כל שאינו מחוייב בדבר אינו מוציא את הרבים ידי חובתן

7 The Gemara begins;
 ת"ר הכל חייבין בתקיעת שופר
 All of the following are obligated in שופר
 תהנים ולוים וישראלים
 Although obvious; the Gemara explains the חידוש to be כהנים, who we might have thought to be exempt from this Mitzvah, based on a Mishnah earlier on ע"ב כ"ו ע"ב;
 שוה היובל לר"ה לתקיעה ולברכות
 The Mitzva of Shofar blown on Yom Kippur of Yovel is similar to that of the Mitzvas Shofar of Rosh HaShanah, in that they both have a Mitzvah of שופר, תקיעת שופר, and on both days we add the Brachos of שופרות זכרונות to our Tefilos. Therefore we might think
 מאן דאיתיה במצות היובל
 איתיה במצוה דראש השנה
 Only to whom ALL Mitzvos of Yovel apply, does תקיעת שופר apply, whereas כהנים to whom certain Halachos of Yovel do not apply, perhaps תקיעת שופר does not apply either?
 Therefore, the Braisa teaches that nevertheless, תקיעת שופר does apply to כהנים.

8 The Braisa continues: It also applies to
 גרים - converts
 ועבדים משוחררים - Freed slaves -
 Rashi points out that an עבד כנעני - before he's freed, he is מחויב פטור מתקיעת שופר, במצוות כשה
 After he's freed, he is like a גר, and מחויב in all Mitzvos.
 וטומטום
 One whose סמינים are hidden, and cannot be determined if male or female
 ואנדרוגינוס
 One who possesses both male and female סמינים, whose Halachis status is a ספק
 As Rashi explains, both are obligated, because הוא שמה זכר הוא
 מי שחציו עבד וחציו בן חורין
 A half slave-half free person is מחויב because of his half בן חורין.
 The Braisa elaborates:
 טומטום אינו מוציא
 לא את מינו ולא את שאינו מינו
 A טומטום cannot be מוציא another טומטום, because perhaps the אינו מוציא is a נקבה, and the שומע is a זכר, because each טומטום is a ספק.
 זכר מוציא טומטום certainly cannot be מוציא a זכר.
 אנדרוגינוס מוציא את מינו
 אבל לא את שאינו מינו
 An אנדרוגינוס can be מוציא another אנדרוגינוס, because all אנדרוגינוס are the same, and a ספיקא דדינא -
 נקיבות זכרים or all זכרים
 If they are זכרים, they can be מוציא each other.
 If they are נקיבות, it is not necessary, because they are both פטור.
 מי שחציו עבד וחציו בן חורין אינו מוציא
 לא את מינו ולא את שאינו מינו
 He cannot be מוציא another בן חורין עבד וחציו בן חורין - and the Gemara adds
 אף לעצמו אינו מוציא
 לא אתי צד עבדות ומפיק צד חירות
 His צד cannot be מוציא the other's, nor his חירות צד עבדות.
 He certainly cannot be מוציא a full בן חורין.
 =====

7

תנו רבנן
הכל חייבין בתקיעת שופר
כהנים ולוים וישראלים

What's the חידוש?

One might have a אמונא to exclude כהנים from תקיעת שופר

שוה היובל לר"ה לתקיעה ולברכות
 מאן דאיתיה במצות יובל איתיה במצוה דראש השנה
 but not כפינים!

קא משמע לן
 תקיעת שופר אינו מייב in the mitzva of

8

גרים ועבדים משוחררים

Before he's freed he is מחויב במצוות כאלה and פטור מתקיעת שופר
 After he's freed he is like a גר and מחויב in all Mitzvos

מי שחציו עבד וחציו בן חורין
 וטומטום ואנדרוגינוס
 both are obligated אמר רבא

אף לעצמו אינו מוציא
 לא אתי צד עבדות ומפיק צד חירות

מוציא את מינו אבל לא את שאינו מינו
 They are זכרים or all נקיבות

אינו מוציא לא את מינו ולא את שאינו מינו
 Each מוטאוק is a separate ספק

9 Our Mishna had taught that only one who is מחויב in a Mitzvah can be מוציא someone else who has not yet fulfilled that מצוה
 תני אהבה בריה דר' זירא
 כל הברכות כולן אע"פ שיצא מוציא
 One can be מוציא anyone else in all ברכות המצוות, even if they themselves have already fulfilled the mitzva, as Rashi explains:
 שהרי כל ישראל ערבים זה בזה למצוות
 All Jews are guarantors for one another regarding the fulfillment of מצוות.
 חוץ מברכת הלחם וברכת היין
 With the exception of the Brachos on Bread and Wine and all ברכות הנהנין, as Rashi explains:
 שאינם חובה אלא שאסור להנות מן העולם בלא ברכה
 ערבות, and as such, are not obligatory, therefore there is no ברכות הנהנין, and as such,
 אם לא יצא מוציא ואם יצא אינו מוציא
 One can be מוציא someone else in ברכות הנהנין, only if he is also eating and making the ברכה for himself as well.

9 *Only one who is מחויב in a Mitzvah can be מוציא someone else who has not yet fulfilled that מצוה*

תני אהבה בריה דר' זירא
 כל הברכות כולן אע"פ שיצא מוציא
 שהרי כל ישראל ערבים זה בזה למצוות
 חוץ מברכת הלחם וברכת היין
 שאינם חובה אלא שאסור להנות מן העולם בלא ברכה
 אם לא יצא מוציא ואם יצא אינו מוציא

Only if he is also eating and making the ברכה for himself can he be מוציא someone in ברכות הנהנין

10 Rava questioned if this would also be true for ברכת הלחם של מצה -
 The Bracha of המוציא made on the מצה, or ברכת היין של קידוש היום -
 The בורא פרי הגפן recited in קידוש
 Do we say?
 - כיון דחובה הוא מפיק
 Since these ברכות הנהנין are mandatory in order to fulfill the respective Mitzvos of Matzah and Kiddush - OR
 - ברכה לאו חובה היא
 in and of itself is not mandatory?
 The Gemara answers that רב פפי, who made Kiddush, and then made Kiddush again for those who came later, we see that one may make the בורא פרי הגפן again for someone who did not hear Kiddush, even though he himself already was יוצא Kiddush.

10

כיון רבא
 ברכת הלחם של מצה
 וברכת היין של קידוש היום
 מהו

ברכה לאו חובה היא
 כיון דחובה הוא מפיק

made Kiddush and then made Kiddush again for those who came later

We see that one may make the bracha בורא פרי הגפן again

11 The Perek concludes with the following teaching:
 לא יפרוס אדם פרוסה לאורחין אלא אם כן אוכל עמהם
 One should not make a ברכת המוציא to be מוציא his guests, unless he eats with them. However,
 פורס הוא לבניו ולבני ביתו כדי לחנכן במצות
 One may make ברכות with his children in order to teach them ברכות, even though he is not partaking in the food.

ובהלל ובמגילה אף על פי שיצא מוציא
 One may recite Hallel on Yomim Tovim, and read the Megilla on Purim to be מוציא others, even if he has already fulfilled these מצוות, as these are מצוות חובה, and as we learned זה כל ישראל ערבים זה לזה.

11

לא יפרוס אדם פרוסה לאורחין
 אלא אם כן אוכל עמהם
 ברכת המוציא to be מוציא his guests unless he eats with them

However...
 פורס הוא לבניו ולבניו ביתו
 כדי לחנכן במצות

ובהלל ובמגילה
 אף על פי שיצא מוציא

12 הדרן עלך ראוהו בית דין

With this we ב"ה conclude the third Perek of דין בית דין, and begin the fourth and final Perek of Mesechte Rosh HaShana, יום טוב, B'ezras Hashem.

12

הדרן עלך ראוהו בית דין

13 Zugt the Mishna:

יום טוב של ר"ה שחל להיות בשבת Rosh HaShana which fell out on Shabbos במקדש היו תוקעין אבל לא במדינה The Shofar would be blown in the Bais HaMikdash, but not outside the Beis HaMikdash. Rashi says: לא בירושלים ולא בגבולין - Rashi considers Yerushalayim מדינה The Rambam considers Yerushalayim part of מקדש, and במדינה refers to the rest of Eretz Yisroel, outside of Yerushalayim.

13

יום טוב שחל להיות בשבת
במדינה היו תוקעין
במקדש לא היו תוקעין
רמב"ם
במדינה בירושלים
במקדש בירושלים
רש"י
במדינה בירושלים - בגבולין

14 The Gemara questions the source for not blowing Shofar on Shabbos.

מנא הני מילי? אמר רבי לוי בר חמא אמר רבי חמא בר חנינא כתוב אחד אומר שבתון זכרון תרועה וכתוב אחד אומר יום תרועה יהיה לכם There are two Psukim regarding תקיעת שופר on Rosh Hashanah. The Posuk in Parshas Emor states: דבר אל בני ישראל לאמר בחודש השביעי באחד לחודש יהיה לכם שבתון זכרון תרועה מקרא קודש Which implies that we only mention the תרועה, such as Pesukim that refer to Shofar, rather than the sound of the shofar itself - And the Pasuk in Parshas Pinchas states: ובחודש השביעי באחד לחודש מקרא קודש יהיה לכם כל מלאכת עבודה לא תעשו יום תרועה יהיה לכם Implying actual sounds of Shofar?

14

מנא הני מילי?
אמר רבי לוי בר חמא אמר רבי חמא בר חנינא
כתוב אחד אומר וכתוב אחד אומר
יום תרועה יהיה לכם
זכרון תרועה
Implying we do need the actual sounds of the Shofar
We only mention the תרועה but not the sound of the Shofar

15 The Gemara reconciles the two Psukim;
 כאן ביו"ט שחל להיות בשבת
 כאן ביום טוב שחל להיות בחול
 refers to when Rosh HaShanah falls out on Shabbos,
 and
 refers to when Rosh Hashanah falls on a Weekday.
 This implies that blowing Shofar on Rosh HaShanah which
 falls on Shabbos is an איסור דאורייתא.
 Rava, though, challenges this, asking
 אי מדאורייתא היא במקדש היכי תקעינן
 How then are we permitted to blow shofar in the Bais HaMik-
 dash?
 And furthermore, why would the Torah forbid blowing Shofar
 on Rosh HaShanah which falls out on Shabbos if as the Yeshiva
 of Shmuel taught;
 כל מלאכת עבודה לא תעשו
 יצתה תקיעת שופר ורדיית הפת
 שהיא חכמה ואינה מלאכה
 Blowing the Shofar, as well as the process of removing bread
 from the oven properly is not categorized as a מלאכה but rather a
 חכמה of great skill. Therefore, they are not an איסור דאורייתא,
 merely an איסור דרבנן.

15

כאן ביום טוב שחל להיות בחול כאן ביו"ט שחל להיות בשבת

Blowing Shofar on כאן ביום טוב שחל להיות בשבת which falls on Shabbos is an איסור דאורייתא

אי מדאורייתא היא במקדש היכי תקעינן ?

כל מלאכת עבודה לא תעשו יצתה תקיעת שופר ורדיית הפת שהיא חכמה ואינה מלאכה

איסור דאורייתא איסור דרבנן

They are not an איסור דאורייתא only an איסור דרבנן

16 Rather, רבא holds;
 מדאורייתא מישראל שרי
 ורבנן הוא דגזור ביה כדרבה
 This is only a Rabbinic enactment, as Rabbah taught:
 דאמר רבה
 הכל חייבין בתקיעת שופר
 ואין הכל בקיאיין בתקיעת שופר
 גזירה שמא יטלנו בידו וילך אצל הבקי ללמוד
 ויעבירונו ד' אמות ברה"ר
 In order to learn from an expert, one might inadvertently carry
 the Shofar in a Reshus HaRabim, which is on Shabbos. The
 Gemara adds;
 והיינו טעמא דלולב
 והיינו טעמא דמגילה
 This is also the reason why the taking of the Lulav and the
 reading of the Megillah are not practiced on Shabbos.

16

מדאורייתא מישראל שרי ורבנן הוא דגזור ביה - כדרבה

דאמר רבה

הכל חייבין בתקיעת שופר ואין הכל בקיאיין בתקיעת שופר

גזירה שמא יטלנו בידו וילך אצל הבקי ללמוד ויעבירונו ד' אמות ברה"ר

היינו טעמא דלולב והיינו טעמא דמגילה

